

Nr 1.

Ankom till riksdagens kansli den 12 juni 1933 kl. 5.30 e. m.

Sammanfattning av bevillnings- och jordbruksutskotts utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om skatt å oljekakor och vissa slag av fodermjöl m. m. ävensom i ämnet väckta motioner.

I en den 2 juni 1933 dagtecknad proposition, nr 265, vilken hänvisats till bevillningsutskottet i vad den avser förslag till förordning om skatt å oljekakor och vissa slag av fodermjöl, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att bland annat antaga nämnda förslag.

Enligt överenskommelse mellan bevillningsutskottet och jordbruksutskottet har propositionen i denna del ävensom tre till förstnämnda utskott hänvisade, under motionstiden vid riksdagens början väckta motioner rörande avgifter på kraftfoder upptagits till behandling i sammansatt bevillnings- och jordbruksutskott, här nedan kallat utskottet.

Det vid propositionen fogade författningsförslaget är av följande lydelse:

Förslag

till

förordning om skatt å oljekakor och vissa slag av fodermjöl.

Härigenom förordnas som följer:

1 §.

För följande varor, som till riket införs eller som inom riket tillverkas för försäljning, nämligen a) oljekakor, b) mjöl, erhållet genom krossning av oljekakor, och c) mjöl, framställt vid extraktion av råvara, som kan användas för tillverkning av oljekakor, skall erläggas skatt efter vad nedan sägs.

Har i vara, som i första stycket sägs, inblandats annat ämne, skall skatten beräknas för varan i dess helhet.

2 §.

Skatten utgår med 2 öre för varje kilogram av varans nettovikt.

2 Sammansatt bevillnings- och jordbruksutskotts utlåtande Nr 1.

3 §.

Skatt för i 1 § angiven vara, som till riket införes, skall vid införseln erläggas till tullverket.

I sådant fall skall vad i fråga om tull finnes stadgat rörande betalningsanstånd, ställande av säkerhet samt påföljd för dröjsmål med eller uteblivande av betalning äga motsvarande tillämpning beträffande skatten.

Äro omständigheterna sådana, att tullfrihet vid införseln skulle hava åtnjutits, även om varan enligt tulltaxan varit tullbelagd, skall skatt icke utgå. Skattskyldighet föreligger dock vid återinförsel av vara, för vilken vid utförseln erhållits restitution av i denna förordning avsedd skatt.

4 §.

Den, som ämnar inom riket tillverka vara som i 1 § sägs för försäljning, skall därom göra skriftlig anmälan till kontrollstyrelsen. Anmälningsskyldigheten skall, där tillverkning bedrivs vid tiden för denna förordnings ikraftträdande eller där den är avsedd att taga sin början inom femton dagar från nämnda tidpunkt, fullgöras utan dröjsmål och i annat fall senast femton dagar innan tillverkningen tager sin början.

5 §.

Det åligger tillverkare av vara som i 1 § sägs att, sedan anmälan blivit ingiven, inom en månad efter varje kalenderkvartals utgång till kontrollstyrelsen avlämna en på tro och heder avgiven deklARATION rörande den mängd av sådan vara, som under kalenderkvartalet av honom eller för hans räkning till köpare levererats. I deklARATIONEN skola, särskilt för varje dag, angivas de sålunda levererade kvantiteterna.

6 §.

Tillverkares skyldighet att avlämna deklARATION upphör, sedan skriftlig anmälan om rörelsens upphörande och dagen därför ingivits till kontrollstyrelsen. Dock skall deklARATION avlämnas för det kalenderkvartal, under vilket rörelsen upphört.

7 §.

Tillverkare skall samtidigt med avlämnandet av deklARATION erlægga den skatt, som belöper å den i deklARATIONEN upptagna varukvantiteten.

8 §.

Skatt som i 7 § sägs skall inbetalas å statsverkets giroräkning i riksbanken för statskontorets räkning. Vidimerad avskrift av kvitterat levereringsreversal skall av tillverkaren ofördröjligen insändas till kontrollstyrelsen.

9 §.

Försummar någon att inbetala skatt, som det enligt 7 § åligger honom att erlägga, må skatten på framställning av kontrollstyrelsen utmätas med det belopp, vartill kontrollstyrelsen efter verkställd undersökning fastställer densamma.

10 §.

Visar skattskyldig, att i 1 § angiven vara, som till riket införts eller som upptagits i deklaration, försålts till ett pris, som blivit före denna förordnings utfärdande avtalat, och är den skattskyldige icke på grund av särskilt förbehåll eller eljest berättigad att hos köparen uttaga skatt, som belöper å det försålda partiet, äger Kungl. Maj:t bestämma, att skatten skall erläggas av köpare, eller, där skäl därtill föreligger, utan sådant åläggande för köpare medgiva säljaren befrielse från eller återbäring av skatten.

Ansökan om sådan befrielse eller återbäring skall ingivas inom tre månader efter denna förordnings ikraftträdande.

11 §.

Restitution av skatt, som avses i denna förordning, må efter ansökan åtnjutas för vara som i 1 § sägs, vilken utföres till utrikes ort eller svensk frihamn, dock att där varan icke utföres i oförändrat skick restitution må åtnjutas allenast i den omfattning och på de villkor, som Kungl. Maj:t bestämmer.

Närmare föreskrifter angående ansökan om restitution samt prövning därav meddelas av Kungl. Maj:t.

12 §.

Överinseendet å kontrollen, att skatt som i 7 § sägs behörigen utgöres, handhaves av kontrollstyrelsen, som jämväl äger utse en eller flera kontrollanter att, emot ersättning som bestämmes av kontrollstyrelsen, biträda vid kontrollen. Närmare bestämmelser angående kontrollants befogenheter och åligganden meddelas av kontrollstyrelsen.

Tillverkare skall tillhandahålla sina handelsböcker för kontrollant samt ställa sig till efterrättelse de föreskrifter, som kontrollstyrelsen för erhållande av en betryggande kontroll över skattens behöriga utgörande meddelar, ävensom de anvisningar, som kontrollant i enlighet med kontrollstyrelsens särskilda anvisningar kan lämna.

Kostnaden för kontrollens utövande bestrides av medel, som enligt denna förordning inflyta till statsverket.

13 §.

Granskning av deklARATIONER, som enligt denna förordning avgivits, må ej verkställas av annan än kontrollstyrelsen eller jämlikt 12 § utsedd kontrollant. Deklarationerna skola tillhandahållas dem, som i och för sin befattning böra därav erhålla del. I övrigt må deklARATION icke vara för någon tillgänglig utan att den, som avgivit deklARATIONEN, medgivit dess offentliggörande; dock må deklARATIONER, på sätt Kungl. Maj:t förordnar, för statistisk bearbetning utlämnas till ämbetsmyndighet eller tjänsteman, åt vilken Kungl. Maj:t uppdrager utförandet av sådan bearbetning.

14 §.

Den, som utan behörig tullangivning till riket inför eller söker införa vara, för vilken enligt 3 § skatt skall vid införseln erläggas, straffes med dagsböter, och skall varan jämte emballage och kärl, vari den förvaras, vara förverkad.

I fråga om åtal för förseelse, som avses i första stycket, och beslag av gods, som anses förbrutet, ävensom angående förfarandet med i beslag taget gods samt påföljd vid förskingring av gods, som skolat dömas förverkat, skola de bestämmelser, som gälla rörande olovlig införsel av tullpliktig vara, äga motsvarande tillämpning.

15 §.

Den, som underlåter att inom föreskriven tid avlämna deklARATION, böte från och med tjugufem till och med trehundra kronor, och må kontrollstyrelsen förelägga den uppgiftspliktige lämpligt vite.

16 §.

Har någon i deklARATION mot bättre vetande lämnat oriktig uppgift, så att han därigenom undgått att betala skatt eller fått erlägga för låg skatt, böte högst fem gånger det belopp, som genom det oriktiga förfarandet undandragits.

Har den oriktiga uppgiften icke lämnats mot bättre vetande, men har den, som lämnat uppgiften, vid dess avgivande gjort sig skyldig till grov vårdslöshet, vare straffet böter, högst två gånger det belopp, som genom den oriktiga uppgiften undandragits.

Den, som dömes till straff enligt denna paragraf, skall jämväl förpliktas utgiva den skatt, som genom det oriktiga förfarandet undandragits.

17 §.

Den, som utan att hava gjort sådan anmälan, varom i 4 § sägs, tillverkar i 1 § omförmäld vara, straffes med böter, ej under tio dagsböter, samt gälde skatt enligt den i 2 § angivna grund för den vara, som av honom tillverkats.

18 §.

1 mom. Tjänsteman, vilken på grund av sin befattning med ärende, som i denna förordning avses, erhållit del av deklaration eller tillverkarens bokföring, må ej i vidare mån än hans tjänsteutövning fordrar yppa vare sig innehållet i sådan deklaration eller tillverkarens affärsförhållande, varom han därvid erhållit kännedom. Den häremot bryter vare underkastad ansvar såsom för tjänstefel. Gör annan än tjänsteman sig skyldig till förseelse som nu sagts, straffes med böter, ej under fem dagsböter.

2 mom. Den, som på grund av sådant förordnande om statistisk bearbetning av deklarationer, som i 13 § sägs, erhållit del av deklaration, må ej utom tjänsten yppa något av deklarationens innehåll. Vid överträdelse härav vare den skyldige förfallen till ansvar, som i 1 mom. stadgas.

19 §.

Förseelse, som i 15, 16 eller 17 § omförmäles, åtalas av allmän åklagare vid allmän domstol.

Förseelse, varom i 18 § sägs, är icke föremål för allmänt åtal, där densamma ej av målsägande till sådant åtal angives.

20 §.

Böter och viten, som utdömas enligt denna förordning, ävensom försäljningssumman för förverkat gods samt belopp, som utgivits i stället för sådant gods, tillfalla kronan. Saknas tillgång till gäldandet av böter eller viten, skola de förvandlas efter allmän strafflag.

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1933.

Beträffande utredningen i ämnet får utskottet hänvisa till omförmälda statsrådsprotokoll.

De till utskottet överlämnade motionerna rörande avgifter på kraftfoder äro följande, nämligen:

de likalydande motionerna nr 31 i första kammaren av herr *von Heland* m. fl. och nr 71 i andra kammaren av herr *Olsson* i Golvvasta m. fl., däri hemställts, »att riksdagen måtte besluta, att en avgift å 2 kronor per 100 kilogram pålægges importerade fodermedel och en däremot svarande avgift för importerade oljevaxter att enligt föreskrifter, som Kungl. Maj:t fastställer, överlämnas till Svenska mejeriernas riksförening u. p. a. för att användas till prisförbättrande åtgärder å mjölkproduktionens område»; samt

6 Sammansatt bevillnings- och jordbruksutskotts utlåtande Nr 1.

motionen nr 341 i andra kammaren av herr *Aronson* m. fl., däri hemstälts,

»1) att riksdagen ville för sin del besluta att en accis å 25 öre per 100 kilogram påläggas importerade och inom landet tillverkade kraftfodermedel, exporten därav likväl undantagen, att enligt de föreskrifter som Kungl. Maj:t fastställer överlämnas till jordbrukets riksorganisationer för ordnandet av mjölk och mejeriprodukters avsättning;

2) att riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t bemyndiga Kungl. Maj:t att, med de undantag och enligt de föreskrifter Kungl. Maj:t äger närmare bestämma, företaga vid förefallande behov en förhöjning av denna accis intill högst 2 kronor per 100 kilogram att överlämnas till de i punkt 1 angivna organisationerna för främjande av omnämnda syften.»

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för motionärernas yrkanden, får utskottet hänvisa till motionerna.

Efter därom verkställd utredning har Kungl. Maj:t genom proposition den 12 maj 1933, nr 258, förelagt riksdagen förslag om revision av det år 1932 införda mjölkavgiftssystemet till mjölk- och mejerihanterings stödjande. Sedermera har Kungl. Maj:t med proposition den 2 juni 1933, nr 264, framlagt förslag till förordning om accis å margarin, enligt vilket accis skulle, där Kungl. Maj:t så förordnade, erläggas för margarin, som inom riket tillverkades, med det belopp, lägst 10 högst 50 öre för kilogram, som Kungl. Maj:t bestämde. Enligt föredragande departementschefens uttalande till statsrådsprotokollet i ärendet skulle accisen uttagas endast under vissa, av förhållandena inom smörproduktionen betingade förutsättningar.

I den nu föreliggande propositionen har såsom ett komplement till mjölkregleringen föreslagits införande av en skatt på oljekakor och vissa slag av fodermjöl med 2 öre för kilogram.

Enligt propositionen skulle uttagandet av denna skatt vara ovillkorligt och alltså icke beroende av att särskilda förhållanden påkallade författningens tillämpning. Till stöd för förslaget har föredragande departementschefen framhållit, att han funne det rimligt att den mjölkproduktion, som byggde på importerat kraftfoder eller på ett av utländsk råvara framställt kraftfoder, mera verksamt bidroge till mjölkregleringens genomförande än mjölkproduktionen i övrigt. Enligt departementschefens mening borde de inflytande medlen komma till användning för den del av mjölkregleringen, som åsyftade en prisutjämning mellan konsumtionsmjölken och produktmjölken. Beträffande dessa förhållanden hänvisade departementschefen till chefens för jordbruksdepartementet yttrande den 12 maj 1933 till det vid förenämnda proposition nr 258 fogade statsrådsprotokoll. Till angivna skäl för beskattningen komme,

Sammansatt bevillnings- och jordbruksutskotts utlåtande Nr 1. 7

enligt vad departementschefen anförde, att i den mån skatten föranledde minskad användning av ifrågavarande fodermedel, ökad användning bereddes för inhemskt foder.

Över de föreliggande motionerna hava till bevillningsutskottet, efter därom i grundlagsenlig ordning framställd begäran, yttranden avgivits av lantbruksstyrelsen samt, efter hörande av Svenska mejeriernas riksförening u. p. a., av statens mjölk nämnd. Som yttrandena avlåtits före verkställandet av såväl ovan omförmälda utredning rörande revision av mjölkavgiftssystemet som den till grund för Kungl. Maj:ts nu förevarande förslag liggande utredningen, har en närmare redogörelse för innehållet av yttrandena icke ansetts böra här intagas. Det torde emellertid få omförmälas, att lantbrukstyrelsen i sitt nämnda yttrande uttalat, att styrelsen, i händelse av fortsatt statsingripande till främjande av prisreglerande åtgärder för smör och andra mejeriprodukter, ansåge en skälig importavgift på foderkakor och foderkaksmjöl ävensom på råvaror för den vegetabiliska oljeproduktionen lämpligen böra under vissa förutsättningar tagas i anspråk för ändamålet samt att styrelsen funne en sådan åtgärd medföra mindre olägenheter än en alltför stor allmän mjölkavgift.

Utskottet har funnit sig kunna biträda den uppfattning, varåt på sätt ovan anförts föredragande departementschefen givit uttryck, och sålunda i det syfte, denne angivit, tillstyrka införande av skatt å oljekakor och därmed jämförliga fodermedel. Mot vad Kungl. Maj:t föreslagit med avseende å skattens storlek och utformande har utskottet icke funnit anledning till erinran. Med vad sålunda anförts torde jämväl de föreliggande motionerna, vilka till sitt syftemål nära sammanfalla med propositionen, få anses besvarade.

Utskottet.

Till utskottet hava även hänskjutits Kungl. Maj:ts genom propositionerna nr 258 och 264 framlagda förslag till revision av mjölkavgiftssystemet och om införande av accis å margarin, vilka förslag stå i visst samband med den nu föreliggande propositionen. Den förberedande behandlingen av dessa förslag har utskottet ännu icke avslutat. Då det emellertid torde vara önskvärt att, för tryggande av den med beskattningen av oljekakor och fodermjöl under nästa budgetår beräknade inkomsten, få beskattningen i kraft snarast möjligt, har utskottet, som utgår från den bestämda uppfattningen att under förhandenvarande förhållanden särskilda åtgärder till mjölk- och mejerihanteringens stödjande äro erforderliga, funnit sig böra bereda riksdagen tillfälle att, utan avvaktan å den slutliga prövningen av övriga förslag i detta syfte, fatta beslut rörande den förevarande beskattningen. För att möjliggöra ett tillgodoseende av nämnda önskemål har utskottet ansett sig böra förorda en änd-

8 *Sammansatt bevillnings- och jordbruksutskotts utlåtande Nr 1.*

ring av den i författningsförslaget intagna bestämmelsen rörande ikraftträdandet.

Under återopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

1) att riksdagen måtte, med förklarande att Kungl. Maj:ts med förevarande proposition nr 265 framlagda förslag till förordning om skatt å oljekakor och vissa slag av fodermjöl icke kunnat oförändrat bifallas, antaga samma förslag med den ändring, att bestämmelsen om ikraftträdandet erhåller följande lydelse:

»Denna förordning träder i kraft å dag, som av Kungl. Maj:t bestämmes. Sker ikraftträdandet ej från kalenderkvartals början, skall deklaration, som enligt 5 § skall avgivas efter utgången av det första kalenderkvartal, varunder förordningen varit gällande, avse allenast vara som levererats under den del av kvartalet, varunder förordningen gällt.»

2) att de likalydande motionerna I:31 av herr von Heland m. fl. och II:71 av herr Olsson i Golvvasta m. fl. ävensom motionen II:341 av herr Aronson m. fl. måtte anses besvarade genom vad utskottet ovan under punkten 1) hemställt.

Stockholm den 12 juni 1933.

På sammansatta bevillnings- och jordbruksutskottets vägnar:

JOH. NILSSON.

Närvarande:

från första kammaren: herrar Nilsson i Kristianstad, Ericson i Obergå, Åström, Jönsson i Slätåker, Hjalmarsson, Sederholm, Eriksson i Ljusdal, von Stockenström, Granath och Gustafson i Domö;

från andra kammaren: herrar Johansson i Uppmälby, Jönsson i Boa, Olsson i Ramsta, Ericson i Boxholm, Werner i Hultsfred, Johansson i Krogstorp, Hedlund i Häste, Andersson i Löbbo, Pehrsson i Bramstorp och Hagman.